

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

מִדְרָגָא לְדִרְגָא

יעֲנָקִי הִיָּה יֵלֵד יִשְׂרָאֵל. מֶלֶךְ שֶׁל יַעֲנָקִי הִיָּתָה מֶלֶךְ, לֹא הַסִּבְרִים וְהַבְּנוֹת וְסִבְרוֹת. אָמַר מֶה שֶׁרָאָה בְּלִי לִנְפֹחַ וּלְהַגְדִּיל, הִבִּין מֶה שֶׁהִבִּין וְלֹא יוֹתֵר. שֶׁמַּחֲתוֹ גִּרְמָה שִׁידְעוּ בָּלָם: יַעֲנָקִי הוּא יֵלֵד שְׁנֵתָן לְסִמּוֹן עָלָיו. אִין אֶצְלוֹ סְבוּבִים וְעֶרְבוּבִים...

לֹא אַרְבֵּי הַזְּמַן וְיַעֲנָקִי נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה לְבָחוֹן אֶת הַחֲבֵרִים הַנִּבְחָנִים מִשְׁנֵי בַעַל פֶּה. לְאַחַר שֶׁרָאָה הַמֶּלֶךְ שִׁילְדִים אֲחֵרִים שְׂבוּחִים מִרְמָזִים וּמַגְלִים לְחֲבֵרֵיהֶם הַנִּבְחָנִים, יָדַע כִּי 'רַק יַעֲנָקִי' יִשְׂרָאֵל רָאוּי וְהַגּוֹן לְהַמְנוֹת לְהִיּוֹת הַבּוֹחֵן בַּהֶפְסְקָה. יַעֲנָקִי הִבִּיט בְּתוֹךְ הַמִּשְׁנֵיּוֹת, הִילְדִים נִבְחָנוּ בְּמִרוּצָה פֶּרֶק אַחֵר פֶּרֶק בְּבִקְיָאוֹת. אֵף לֹא הִתְגָּאָה בְּתַפְקִידוֹ. לְהַפֶּה, חִיָּה אֵל כָּל אֶחָד בְּאַהֲבָה וְאָמַר תָּמִיד מֶלֶךְ טוֹבָה וּמְחֻזָּקֵת.

מִסְפָּר חֲדָשִׁים עָבְרוּ. יַעֲנָקִי שְׂבָחוֹן תַּלְמִידִים רַבִּים מִסְכָּתוֹת רַבּוֹת, הֵחָל לְדַעַת גַּם מִשְׁנֵי בַעַל פֶּה (!) כֵּן כֵּן. כָּלֵם נִפְעָמוּ לְרֹאוֹת - יַעֲנָקִי הַתָּמִים וְהַפְּשׁוּט יוֹדֵעַ וּמַבִּין וְאֵף נִבְחוֹ. יֵלְדִים שֶׁעֲדִין לֹא הִבִּינוּ אֶת כּוֹנֵת הַתִּנְאִים נִגְשׁוּ לְשֹׂאֵל לְיַעֲנָקִי אֶת הַסִּבְרֵי הַמִּשְׁנָה, מִמֶּנּוּ שָׁמְעוּ אֶת הַמִּשְׁנָה מִתְחִלָּה עַד הַסּוֹף מִסְדֵּר בְּרוּר וּפְשׁוּט. מִקוֹמוֹ אֵף פֶּעַם לֹא בָּלַט בְּקוֹל גָּדוֹל וּבִפְרָסוֹם, אוֹלָם בְּרוּר הִיָּה לְכָלֵם שְׂזוּהִי פֶּנֶת יִקְרָת לְלִמּוּד וְהִבְנָה בִּישָׁר וּבְתֵם לֵב.

הֵתָם בְּיִשְׂרָאוֹת וּבְתַמִּימוֹת הַלֵּךְ וְנַעֲשֶׂה הַגִּאֲבִירָנִי שֶׁל כָּל הָעִיר. נִהוּל הָעִיר נַעֲשֶׂה תַּחַת מוֹצָא פִּי, וּבְרַבּוֹת הַזְּמַן עֲשֶׂה אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ מִיְנִיסְטִיר עַל כָּל הַמִּיְנִיסְטִירִישׁ!

נָשׁוּב לְחֲבֵרִים בִּפְתָּה יַעֲנָקִי וְשֹׂאוֹל. בַּעַת הַחֲזָרָה קָם לוֹ יַעֲנָקִי וְצִעַד אֶל הַמֶּלֶךְ כְּשֶׁשָּׂאֵלָה בְּפִיו. תוֹךְ כְּדִי הִלִּיכְתוּ לְמִקוֹמוֹ הָרִים דָּף מִהָאֶרֶץ, הִבִּיט בּוֹ וְעֵינָיו נִפְעְרוּ בְּקִנְיָה.

כָּל הַסּוּגִיָּה נִכְתְּבָה בְּשׁוּרוֹת מְסֻדָּרוֹת עִם כְּתָב בְּרוּר וְקָרִיא. עַל כָּל שֶׂאֵלָה הִיָּה כְּתוּב מִסְפָּר וְהַדְּגִשָּׁה, עַל קוּשִׁיא הַדְּגִשׁ שְׂזוֹ קוּשִׁיא. הָרִאִיָּה נִכְתְּבוּ בְּצִבְעַ יָרֵק הַתְּשׁוּבוֹת וְהַתְּרוּצִים בְּצִבְעַ סָּגֵל. כָּאֵב גָּדוֹל הִיָּה לוֹ לְרֹאוֹת זֹאת. "הֵיכָן אֲנִי וְהֵיכָן חֲבֵרִי. עַד שֶׁאֲנִי מִבִּין מֶה הַחֲלוּק בֵּין שֶׂאֵלָה לְקוּשִׁיא, בֵּין מִשְׁנָה לְבְרִיתָא. חֲבֵרִי מְטַפְסִים בְּמַעֲלָה הַמִּפְרָשִׁים, צוֹעֲדִים בְּדִרְכֵי הַלְמַדְנִים הַחֲרִיפִים, לְאַבְנֵר יֵשׁ חֲדוּשִׁים עֲמָקִים, לְיוֹסֵלִיָּה יֵשׁ רֵאוּיֹת מְגֻמְרוֹת אַחֲרוֹת, יִצְחָק אוֹמֵר אֶת כָּל הַסּוּגִיא מִסְדֵּר פֶּרֶט אַחֵר פֶּרֶט בַּעַל פֶּה, וְאֲנִי אוֹי-אוֹי-אוֹי..."

אַךְ מִיָּד תִּפְסֵם אֶת עֲצָמוֹ. סָגַר אֶת יָדָיו חֲזָק, וְאָמַר לְעַצְמוֹ: "יַעֲנָקִי אַתָּה חֲזָק!" לֶךְ בְּדִרְכָּךְ זֶה וְתִשְׁמַח בִּידְעִיּוֹת שְׁלָךְ! הִנֵּה כַּעַת שֶׂאֵלָתָ אֶת הַמֶּלֶךְ שֶׂאֵלָה וְהַבְנָתָ כָּבֵד אֶת הַשֶּׂאֵלָה הַשְּׁנִיָּה, תוֹכֵל לְשִׁבֵּת וּלְכַתֵּב זֹאת. תִּשְׁתַּדְּל שֶׁהַכְּתָב יִהְיֶה בְּרוּר..."

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה ט' - מחכם ותם (5)

ליצנות. ונעשה התם תכף גאבירנר
בתקף ועז.

ועתה, שנתרומם מזלו, ומזל מחכים,
ובא לו קצת הבנה, אף על פי כן לא
השתמש כלל בחכמתו, רק נהג
בתמימותו כבראשונה והנהיג את
המדינה בתמימות, באמת ובישר,
ועולה לא נמצא בו, ועל הנהגת
המדינה אין צריך שכל גדול
וחכמות, רק על פי הישר בתמימות.

כשבאו לפניו שנים לדין, היה אומר:
אתה זכאי ואתה חייב, כפי תמימותו
באמת, בלי שום ערמה ומרמה, וכן
נהג הכל באמת.

והיו אוהבים אותו המדינה מאד.
והיה לו יועצים אוהבים באמת,
ומחמת האהבה יעץ לו אחד: באשר
שבודאי בהכרח תהיה קרוא אל
המלך שתבוא לפניו, כי הלא כבר

בתוך כך נשלחו מסירות על
הגאבירנר, שהוא עושה עולות,
והעבירו המלך. ונתיעץ המלך, שטוב,
שיהיה גאבירנר איש תם, שיהתם
ינהג המדינה באמת וישר מחמת
שאינו יודע חכמות והמצאות.

ונמלך המלך לעשות את התם הנ"ל
גאבירנר, ושלח המלך פקדו
שהתם הנ"ל, ששלח אחריו, הוא יהיה
גאבירנר.

והוא צריך לנסע דרך העיר של
הגאבערניא, ויעמדו על השערים של
העיר, ותכף בבואו, יעכבו אותו
ויכתירו אותו בהתמנות הזאת,
שיהיה גאבירנר, וכן עשו.

ועמדו על השערים, ותכף בעברו
שם, עכבו אותו ואמרו לו, שהוא
נעשה גאבירנר. ושאל ואמר: רק בלי
ליצנות! השיבו לו: בודאי בלי שום

שֶׁלַח אַחֲרֶיהָ וְגַם הִדְרָה, שֶׁהַגַּאבִּירָנִיר
מְכַרְח לָבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ,

וְעַל כֵּן אֶף־עַל־פִּי שְׁאַתָּה כָּשֶׁר מְאֹד,
וְלֹא יִמָּצָא בָּךְ שׁוֹם עוֹלָה בְּהִנְהָגָתָךְ
הַמְּדִינָה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ
בְּדַבָּרֶיךָ לְנִטּוֹת בְּדַבָּרֶיךָ לְצַד אַחֵר,
לְדַבֵּר חֻכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת אַחֲרִים, עַל כֵּן
נָא וְדַרְךְ־אַרְץ, שֶׁתּוּכַל לְהִשְׁבֹּר;

עַל כֵּן טוֹב, שֶׁאַלְמֹדֶךְ חֻכְמוֹת
וּלְשׁוֹנוֹת. וְנִתְקַבַּל הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַתָּם
וְאָמַר: מָה אֲכַפֶּת לִי אִם אֶלְמַד חֻכְמוֹת
וּלְשׁוֹנוֹת?!

וְתִכְף עָלָה עַל דַּעְתּוֹ, שֶׁחֲבֵרוֹ הֶחָכָם
אָמַר לוֹ, שְׂאִי אֶפְשָׁר בְּשׁוֹם אַפֶּן שֶׁהוּא
יָבֹא עַל שְׁלוֹ, וְהִנֵּה עָתָה כָּבֵר בָּא עַל
חֻכְמָתוֹ.

אַחֲרֵיכֶן שֶׁלַח הַמֶּלֶךְ, שֶׁיָּבֹא זֶה
הַתָּם הַגַּאבִּירָנִיר אֵלָיו, וְנָסַע אֵלָיו.
וְדִבֵּר הַמֶּלֶךְ עִם הַתָּם בְּתַחֲלָה
מִהִנְהָגַת הַמְּדִינָה, וְהוּטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ
מְאֹד מְאֹד, כִּי רָאָה, שֶׁהוּא מְתַנְהֵג
בִּישָׁר וְאַמֶּת גָּדוֹל, בְּלִי שׁוֹם עוֹלָה

וּמְרָמָה. אַחֲרֵיכֶן הִתְחִיל הַמֶּלֶךְ לְדַבֵּר
חֻכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת, וְהִשְׁבִּיבוּ הַתָּם כָּרְאוֹי,
וְהוּטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ זֹאת בְּיֹתֵר וְיֹתֵר,
וְאָמַר: אֲנִי רוֹאָה, שֶׁהוּא חָכָם כָּזֶה,
וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן הוּא מְתַנְהֵג בְּתַמִּימוֹת
כָּזֶה!

וַיִּיטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ מְאֹד מְאֹד. וּמִנֵּה
הַמֶּלֶךְ אוֹתוֹ, שֶׁיְהִי מִיְנִיסְטֵר עַל כָּל
הַמִּיְנִיסְטֵרִישׁ.

וְצוּה לּוֹ מָקוֹם מִיָּחָד, שֶׁשָּׁם יְהִי
יְשִׁיבָתוֹ, וְצוּה, שֶׁיִּבְנֶה לוֹ חוּמוֹת נָאוֹת
וּמִפְאָרוֹת כָּרְאוֹי, וְנָתַן לוֹ כֶּתֶב עַל
הַתְּמַנּוֹת הַזֹּאת, שֶׁיְהִי מִיְנִיסְטֵר,
כַּנֶּ"ל וְכֵן הָיָה, שֶׁבָּנוּ לוֹ בִּנְיָנִים, כַּנֶּ"ל,
בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁצִּוּה הַמֶּלֶךְ, וְהָלַךְ
וְקִבַּל הַגְּדָלָה בְּתַקָּף.

שאלות לחידודא

בחן 38אך:

מעשה ט' מהכם ותם (5)

- ☐ למד רק לשונות בלי חכמות.
- ו. למה הוטב התם בעיני המלך מאוד מאוד?
☐ כי הוא מתנהג ביושר ואמת גדול.
☐ כי הוא מתנהג בתמימות על אף שהוא חכם.
☐ שתי התשובות נכונות.
- ז. למה מנה המלך את התם?
☐ לשר האוצר.
☐ לממלא מקומו.
☐ מיניסטר על כל המיניסטרים.
- ח. מה צוה המלך שיבנו לתם אחרי התמנותו?
☐ לבנות לו ארמון מפואר.
☐ לבנות לו בית פרטי גדול ומושקע.
☐ לבנות לו חומות נאות ומפארות כראוי.
- ט. האם למדת את המעשה השבוע?
☐ רציתי
☐ פעם
☐ פעמים

- א. איזה עוד שליחות שלח המלך לתם?
☐ שלח לו מעטפה עם ממון.
☐ שהוא יהיה גאבירניר.
☐ שיבוא מהר לארמון המלך.
- ב. איך נהיה התם קצת בר הבנה?
☐ כי הוא התחיל ללמוד חכמות.
☐ כי חברו החכם לימד אותו חכמות.
☐ כי נתרום מזלו ומזל מחכים.
- ג. איך הנהיג התם את המדינה?
☐ בתמימות, באמת וביושר.
☐ בחכמה ובתבונה.
☐ בישוב הדעת.
- ד. האם המדינה אהבו את התם (הגאבירניר)?
☐ אהבו אותו.
☐ שנאו אותו.
☐ אהבו אותו מאוד.
- ה. התם למד בסוף חכמות ולשונות?
☐ כן.
☐ לא.

בעומק המעשה

איזה ענין שמוזכר בחלק זה של המעשה, הזהיר רבינו ז"ל להתרחק מזה מאוד?
 ובאיזה עוד מעשה מוזכר הענין הנ"ל שהזהיר רבינו ז"ל להתרחק מזה מאוד?

תשובות על מעשה ט' מהכם ותם (4)

במה פעמים מוזכר כאן במעשה "תם"? 26

מי רץ? התם ומי חשב? האלף מי נסע? השלוחים של האלף ומי שחק? החכם
 מי שמח יותר ויותר? התם

דעם רבינ'ס
אעשיות

למען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמורים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

להיכנס להגרלה: בפקס - 1532-6519611 להודעות - 02-5345040 לקבלת הגליון באימיל - m025345040@gmail.com